U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Filipa Dienstbiera a JUDr. Lenky Kaniové v právní v právní věci žalobce: **A. S.**, zastoupený JUDr. Annou Romanovou, advokátkou se sídlem Nám. 5. května 812, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 8. 2015, č. j. OAM-335/ZA-ZA04-ZA05-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 1. 8. 2016, č. j. 29 Az 33/2015 - 59,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni žalobce, advokátce JUDr. Anně Romanové, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti v částce **4.114 Kč**, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Krajský soud v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) žalobu zamítl s odůvodněním, že žalobce nebyl v zemi původu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 zákona o azylu, neboť svůj případný nesouhlas s povoláváním do armády ani své názory na tuto věc nikde neprojevoval a nebyl za nic podobného perzekuován. Netvrdil ani žádné jiné azylově relevantní důvody, přičemž obavy z odvodu do armády takovým důvodem nejsou. Krajský soud neshledal důvodné ani námitky splnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany podle ostatních ustanovení zákona o azylu.

II. Kasační stížnost a vyjádření k ní

[2] Žalobce (dále „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Stěžovatel vytýká krajskému soudu, že nepřihlédl k obecně známým skutečnostem, probíhajícímu konfliktu na Ukrajině a z něho plynoucí vážné újmě na životě a na zdraví hrozící stěžovateli v případě návratu. Napadený rozsudek proto nemá oporu v provedeném dokazování. Stěžovatel tvrdí, že Ukrajinu opustil v březnu 2015 pro probíhající konflikt, do něhož se nechtěl zapojit. V ČR má matku a bratra. V místě jeho bydliště (K. nedaleko města Dněpropetrovsk) byly na domech lepeny výzvy k přípravě sklepů pro případ ohrožení a muži byli odvedeni do boje. Stěžovatel popsal již žalovanému a krajskému soudu, že v ulicích viděl pohyb válečné techniky a ozbrojené konflikty, do nichž se zapojit nechtěl, neboť je přesvědčen, že konflikty se mají řešit mírovým způsobem. Měl strach z pronásledování z důvodu pohlaví a národnosti a rovněž obavy z prezentace svého odmítavého postoje k zapojení do boje, a to obzvláště po zhlédnutí mediálních zpráv, dle nichž dochází k násilným a nezákonným odvodům mužů do boje. S těmito informacemi a důkazními návrhy se krajský soud neseznámil a neprovedl dokazování k tvrzení ohledně strachu o život. Stěžovatel proto odkazuje na navrhované důkazy před krajským soudem (jedná se mj. o videa na portálu youtube.com).

[4] Stěžovatel tvrdí, že na Ukrajině nikoho nemá. Snaha o nápravu až v případě ohrožení života a zdraví by byla již marná. Má za to, že v demokraticky smýšlejícím státě není možné nikoho nutit, aby v rozporu s vlastním přesvědčením konal příkazy porušující právo, spravedlnost a základní lidská práva. Na Ukrajině je obyvatelstvo ohrožené protestními akcemi proti mobilizaci. Popsané okolnosti považuje za důvod pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Krajský soud v napadeném rozsudku neuvedl, proč tvrzením stěžovatele neuvěřil a nepřihlédl ani k navrhovaným důkazům. Nevypořádal se ani s tím, zda strach stěžovatele je odůvodněný. Stěžovatel nesouhlasí s plněním branné povinnosti občany se zdravotními omezeními, když s ohledem na místní poměry nejde o zákonnou brannou povinnost, a nesouhlasí ani, aby i osoby nemající zájem se do ozbrojeného konfliktu zapojit byly nuceny bojovat navzdory svému přesvědčení jen proto, že jsou zletilými muži. S tím se však soud ani žalovaný náležitě nevypořádal.

[5] Nebude-li rozhodnutí žalovaného zrušeno, bude zasaženo do práv stěžovatele garantovaných Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod a Úmluvou o právním postavení uprchlíků. Ze zpráv založených ve spise vyplývá, že situace na Ukrajině je velmi nestabilní a dochází ke značným excesům ze strany vládních složek, soukromých ozbrojených skupin a separatistů, stejně tak jako k vynucování nástupu do boje. Stěžovatel tedy splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 zákona o azylu, případně doplňkové ochrany dle § 14a téhož zákona, a to z důvodu ozbrojeného národního konfliktu, který je obecný a újma hrozí všem Ukrajincům v celé zemi. Stav ohrožení života a zdraví (i pro budoucí generace) a porušování lidských práv na Ukrajině je

natolik závažný, že v něm stěžovatel spatřuje přesah vlastních zájmů. Jeho obavy o život, zdraví a lidskou důstojnost jsou oprávněné. To prokázal obecně známými mediálními zprávami a informacemi na internetových portálech (youtube.com). Soud nepřihlédl ani ke kvalifikační směrnici [stěžovatel má pravděpodobně na mysli směrnici Rady 2004/83/ES o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice")].

[6] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti zcela ztotožnil s krajským soudem a odkazuje rovněž na odůvodnění svého rozhodnutí, zejména pak upozorňuje na obsah žádosti o udělení azylu a výpovědi stěžovatele. Přestože je situace na jihovýchodě Ukrajiny složitá, nelze hovořit o vnitřním ozbrojeném konfliktu. Žalovaný poukazuje na skutečnost, že stěžovatel na Ukrajině žil a měl trvalé bydliště ve střední části země, oblasti Dněpropetrovské, která je plně pod kontrolou ukrajinské vlády. Jeho obavy považuje za spekulativní a nepodložené.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Kasační stížnost je přípustná, není však přijatelná.

[8] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany odmítne pro nepřijatelnost, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele; k tomu, kdy je kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná, existuje četná a ustálená judikatura tohoto soudu. Například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, Nejvyšší správní soud uvedl: „*O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu. 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu. b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.*"

[9] Stěžovatel k otázce přijatelnosti své kasační stížnosti, respektive podstatnému přesahu vlastních zájmů, uvedl, že stav ohrožení života a zdraví a porušování lidských práv na Ukrajině je závažný, a to i pro budoucí generace. Tento názor Nejvyšší správní soud nesdílí, a nepovažuje kasační stížnost za přijatelnou z důvodů uvedených stěžovatelem, ani z žádných jiných důvodů.

[10] Nejvyšší správní soud již opakovaně vyslovil, že situace na Ukrajině není tak závažná, že by byly ohroženy všechny osoby na jejím území, jak tvrdí stěžovatel. Nejedná o tzv. totální konflikt, jenž by dosahoval takové intenzity, že by byl každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Jedná se o konflikt izolovaný pouze ve východní části Ukrajiny, jehož intenzita i v dotčených oblastech výrazně klesá (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2016, č. j. 6 Azs 267/2015 – 23, ze dne 18. 9. 2015, č. j. 2 Azs 194/2015 – 28, ze dne 22. 7. 2015, č. j. 2 Azs 160/2015 – 43, ze dne 19. 5. 2016, č. j. 5 Azs 220/2015 – 35, či ze dne 8. 6. 2016, č. j. 2 Azs 118/2016 – 36).

[11] Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (za všechny např. rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68, publ. pod č. 1840/2009 Sb.), s výjimkou tzv. totálního konfliktu, musí žadatel přicházející z místa méně intenzivního ozbrojeného konfliktu prokázat dostatečnou míru individualizace, a to zejména tím, že prokáže, že jsou u něj dány faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného násilí spojeného s ozbrojeným konfliktem bude právě on (srov. také usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2011, č. j. 5 Azs 9/2011 – 85, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 7. 2016, č. j. 2 Azs 127/2016 – 31). Stěžovatel těmto požadavkům nedostál, neboť jen v obecné rovině namítal obavy ze situace a dalšího vývoje na Ukrajině ve srovnání s možnostmi života v České republice. Krajský soud při posouzení těchto otázek (ani co se týče skutkových zjištění) nijak nepochybil.

[12] K otázce azylové relevantnosti branné povinnosti se Nejvyšší správní soud vyjádřil v rozsudku ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 - 44, kde uvedl: „*Samotné odmítání* [branné povinnosti] *odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu.*“ Z týchž důvodů pak není dán ani důvod doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 písm. c) zákona o azylu. Jak uvedl i krajský soud, branná povinnost je legitimní povinností občana vůči domovskému státu, akceptovaná i v mezinárodním měřítku, a službu v armádě při mobilizaci rozhodně nelze považovat za ohrožení svévolným násilím vyplývajícím z ozbrojeného konfliktu. Se stejným výsledkem byla posouzena azylová irelevantnost branné povinnosti například také v usneseních ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 – 31, ze dne 22. 7. 2015, č. j. 2 Azs 160/2015 – 43, nebo ze dne 10. 9. 2015, č. j. 2 Azs 175/2015 – 34.

[13] Ani potřeba legalizace pobytu na území České republiky není zákonným důvodem pro přiznání azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 – 69).

[14] V tomto směru Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že stěžovatel v průběhu řízení před krajským soudem odkazoval na videa na youtube.com, která však soud bez

odůvodnění jako důkazy neprovedl. Lze tedy souhlasit, že krajský soud pochybil, jestliže neodůvodnil neprovedení těchto důkazů. Nicméně přijatelnost kasační stížnosti by založilo jen pochybení takové intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Tak tomu ale v posuzované věci není.

[15] Jednak krajský soud provedl dokazování zprávami, které stěžovatel připojil k doplnění žaloby a k replice na vyjádření žalovaného. V protokolu o ústním jednání je následně výslovně uvedeno, že dokazování bylo ukončeno bez dalších návrhů na doplnění dokazování, přičemž zástupkyně stěžovatele v navazující závěrečné řeči konstatovala, že svá tvrzení považuje žalobce provedeným dokazováním za prokázaná. Jak tedy vyplynulo z ústního jednání, stěžovatel ani jeho zástupkyně netrvali na provedení dokazování odkazovanými videi.

[16] Nelze ani odhlédnout od skutečnosti, že v žádných věrohodných zdrojích nelze najít ani zmínku o praktikách tvrzených stěžovatelem (tedy že by byli muži v celé zemi nuceni k boji nezákonným či dokonce násilným způsobem). Jak Nejvyšší správní soud uvedl v rozhodnutí ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 Azs 151/2015 - 36, *„preference oficiálních informací je smysluplná i s ohledem na to, že situace na Ukrajině je předmětem propagandy z různých zájmových stran a neoficiální informace (zejména ty z internetu) se značně rozcházejí.“* Stěžovatel měl v rámci správního řízení možnost se k použitým podkladům založeným ve spise vyjádřit a případně předložit i jiné podklady svědčící ve prospěch jeho žádosti. Jiné aktuální a věrohodné zprávy však neuvedl a není ani známa skutečnost, že by k výše popsaným nezákonným odvodům docházelo. Videa umístěná na portálu youtube.com by nemohla na závěrech krajského soudu cokoliv změnit, neboť nelze s jistotou určit, kdo je touto cestou zveřejnil, ani kdo a na jakém místě zveřejněné záznamy pořídil a konečně ani, zda je na nich zachycena nezkreslená realita. Nemohla tedy zpochybnit obsah oficiálních zpráv založených ve spise. Lze proto uzavřít, že uvedená vada nezaložila přijatelnost kasační stížnosti.

[17] Namítá-li stěžovatel, že krajský soud nepřihlédl ke kvalifikační směrnici, činí tak zcela obecně. Nijak ani neupřesnil, jaká kritéria vyplývající z předmětné směrnice krajský soud nezohlednil. Nejvyšší správní soud v postupu ani rozhodnutí krajského soudu takové pochybení neshledal.

[18] Jak žalovaný, tak krajský soud dostatečně vysvětlili, proč u stěžovatele neshledali důvody pro udělení mezinárodní ochrany z důvodu pronásledování, ani doplňkové ochrany. Ani subjektivní přesvědčení stěžovatele nemůže nic změnit na takovém hodnocení věci na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud uzavírá, že žádný důvod přijatelnosti z kasační stížnosti a napadeného rozsudku nezjistil, pročež kasační stížnost odmítl podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[20] Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

[21] Ustanovené advokátce Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za zastupování dle s § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, 3.100 Kč za jeden úkon právní služby (sepsání a podání kasační stížnosti) a paušální náhrada hotových výdajů 300 Kč. Současně Nejvyšší správní soud přiznal ustanovené advokátce částku 714 Kč odpovídající příslušné sazbě daně z přidané hodnoty, kterou je povinna odvést. Celkem tedy byla výrokem III. tohoto usnesení přiznána částka 4.114 Kč, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu, a to do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. listopadu 2016

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu